

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Samuelis De Cocceji, Henr. Fil. Sacræ Regiæ Majestatis
Borussicæ Magni Cancellarii, A Consiliis Sanctioribus
Status Et Rei Bellicæ, Ordinis Nigræ Aquilæ Equitis Etc.
Jus Civile Controversum Ubi ...**

Opus Ad Illustrationem Compendii Lauterbachiani ...

Cocceji, Samuel von

Lipsiæ, 1766

LIB. XI. TIT. I. Si Quadrupes Pauperiem Fecisse Dicatur.

urn:nbn:de:gbv:45:1-9044

Qv. V. *Cur urbanae servitutes solo non usu non amittantur, sed praeter non usum etiam requiratur, ut adversarius libertatem praescribat?*

RESP. Quia praediorum urbanorum servitutes in situ & forma lege definita consistunt. Situs autem ille non mutatur per solum non usum dominantis, sed accedente demum facto servientis, ex quo apparet illum vindicasse libertatem: Secus ac in servitutibus rusticis, quae in facto consistunt, quod si dominans longo tempore negligat, in poenam illo jure privatur. *Vid. tit. de servit. q. 1.*

LIB. XI. TIT. I.

SI QUADRUPES PAUPERIEM FECISSE DICATUR.

Qv. I. *An utilis actio ex hoc titulo detur, si fera bestia, quae in dominio alicujus est, damnum dederit?*

NEG. (1) Quia utilis actio nunquam datur contra, sed juxta mentem legis; lex autem & ejus ratio expresse restringit hanc actionem ad bestias vitiosas. *L. 1. §. 4. 7. & 10. h.* Cum ergo (2) fundamentum actionis in eo consistat, quod contra naturam, adeoque ex vitio damnum datum sit, cessat necessario in feris, quae non ex vitio, nec contra naturam, sed secundum eam damnum dant. (3) Idque confirmatur per text. in *pr. Inst. Si quadr. paup.* verb. *Caeterum si genitalis sit feritas, cessat actio. l. 2. §. 10. ibi: In bestiis autem propter naturalem feritatem haec actio locum non habet.* Atque hinc (4) ferae bestiae detentores non nisi ex culpa sua tenentur, vel ex *L. Aquilia, l. 29. §. 6. L. Aquil.* vel ex aedilitio edicto, si prope viam eas habuerint, & inde damnum contingat. *§. 1. Inst. h.*

OBJ. (1) *Arg. l. 1. §. 10. h.* ubi dicitur actionem hanc non dari si ursus fugit, & additur ratio, quia desinit dominus esse ubi fera evasit; Ergo e contrario ubi ursus non fugiens damnum dat, & ubi proinde dominus non esse desit, dabitur haec actio.

RESP. (1) Duas in *d. §. 10.* allegari causas, cur actio haec non possit dari si fera damnum det, altera generalis, scilicet ob feritatem

naturalem, quæ valet, siue fera fugiat, siue non; altera vero specialis, & propria exemplo proposito, quia scilicet fera, quæ fugit & damnum dat, dominum non habet.

RESP. (2) Duæ quæstiones ibi proponuntur, (a) an actio hæc detur, si ursus fugiens damnum dat? & recte hoc negatur, addita ratione a feritate naturali desumpta, verb. *In bestiis autem NB. propter naturalem feritatem actio hæc locum non habet, & ideo si ursus fugit, & sic nocuit, non potest quondam dominus conveniri.* At tum (b) quæritur, ad quem corpus huius ursi occisi pertineat? & ait JCtus, *Quin* (nam ita legendum pro *quia*; tum quia non potest tanquam ratio prioris quæstionis allegari, cum alia iam ibi allegata sit, feritas scilicet naturalis, tum quia tot legibus evictum est actionem hanc de fera non dari, etsi dominus ejus adhuc sit; tum quia ex sequenti præsupposito postea concludit JCtus ad quemnam corpus ursi pertineat, adeoque præsuppositum illud ad eum solum casum restringi debet) *definit dominus esse ubi fera evasit, & ideo, etsi eum occidi, meum corpus est.* Adeoque ratio hæc, quod definiat dominus esse, non pertinet ad prioris quæstionem, sed ad posteriorem, inæque tota vis argumenti a contrario cessat.

OBJ. (2) *arg. §. 1. Inst. h.* Ubi cum actione ex ædilitio edicto, quæ etiam de damno a fera dato competit, concurrat actio de pauperie, adeoque etiam hæc vindicari damnum a fera datum videtur.

RESP. Concurrat positus terminis habilibus, si scilicet animal contra naturam generis damnum dat, i. e. si canem &c. ibi habuit ubi vulgo iter sit, non si Leonem ibi habuit, illo enim casu datur & actio ex ædilitio edicto, & actio de pauperie; hoc vero casu sola ex Lege Aquilia.

OBJ. (3) *L. 1. §. 6. & 7. h. t.* Ubi actio hæc datur de damno a fera dato.

RESP. Loquitur non de mansueta bestia, sed ferociente, & sic quæ contra naturam generis fera facta est.

OBJ. (4) *L. 1. §. 4. verb. omnes quadrupedes etc. ff. h. t.*

RESP. Scilicet in quibus non est naturalis feritas, *L. 1. §. 10. h.*

OBJ. (5) *L. p. h.* Ubi de omni animali hæc actio datur.

RESP. Quadrupedi ibi opponitur non fera, sed bipes.

OBJ. (6) Quod eadem videatur esse ratio.

RESP. Id negatur, quia in feris vitium non est, sed natura. *d. l. t. §. 10.* Vitium enim naturale non est vitium, nec culpa, sed natura. *Bald. ad l. Quæ fortuit. n. 69. C. Pign.*

At-

Atque hanc sententiam præjudiciis firmat *Phil. l. 4. Ecl. 63. Conf. Struv. h. §. 1. ibique Müller.*

NOT. (1) Si fera male custodita erumpat, & damnum det, actionem ex L. Aquilia dari ait *Struv. §. 5.* etsi non sit in dominio; & præterea possessor illius feræ extra ordinem punitur. *O. C. art. 136. Stryk. U. M. h. §. 5.*

NOT. (2) De actione contra circulatoros & circumforaneos, qui noxia animalia habent, vide *Struv. d. l. ibique Müller.* De feris, quæ segetem subditorum depascunt, generositati Principum id relinquit *Struv. §. 2. h. ibique Müller.* De damno a furioso & infante dato videatur *Dn. Stryk. U. M. h. §. 2. Et seq.*

NOT. (3) An canem invadentem occidere liceat, egregie decidit *Stryk. d. l. §. 19.*

NOT. (4) An bestia hominem occidens iterum occidi debeat, vid. *ibid. §. 20.*

In foro actionem de pauperie obtinere, & quidem tantum in bestia, quæ commota contra naturam damnum dat, testatur *Dn. Stryk. U. M. h. §. 4. Et 5.* at jure Saxonico secus, ubi non distinguitur inter damnum a fera vel mansueta bestia datum, *ibid. §. 6.*

Qv. II. *An Pecudem in agro meo deprehensam includere Et pignori capere liceat?*

De Jure Civili id NEGANT plurimi Dd. apud *Mull. ad Struv. h. §. 4. lit. b. Mev. p. 1. dec. 34. Klock. Vol. 3. conf. 155. n. 251.* propter *l. 39. §. 1. h.* at contrarium perquam erudite demonstrat *Frltm. de inclus. animal. c. 1.* inprimis ex textu in *l. 29. §. 7. L. Aquil.* ubi is, qui pignori cepit animalia, non ideo tenetur, quod illicite ceperit, sed quod eis cibaria afferri passus non fuerit. Quam sententiam probat *Dn. Stryk. h. §. 15.* in casu ubi dominus ignoratur.

At moribus, inprimis Saxonix, vid. *Landr. l. 2. art. 40.* & totius fere Germanix, hæc pignoratio indubie recepta est: *Phil. Us. pr. Inst. l. 4. E. 18. n. 4.* Modo in ipso facto, i. e. in fundo meo animal deprehendatur, *Landr. l. 2. art. 28.* licet persequendo in alienum fundum, illud ceperim: Secus ergo (1) si jam sit egressum animal. *Grat. discept. for. tom. 1. c. 80. n. 9.* (2) Nedum si alio die pignoretur: Atque hinc ob hæc requisita deficientia pignoratio Halberstadii a dominis improbata fuit anno 1706. in causa des *Peinischen Schaffmeisters* contra *den Amtmann Posewitz.*

NOT.

NOT. (1) Ita includi possunt etiam animalia Clericorum, Studioforum, Magistratum, Judicumque, etsi per imperitiam equitantum cohiberi nequeant; de quibus late *Müller ad Struv. d. l. Phil. Uf. pr. Inst. l. 4. Ecl. 63. n. 7. seq.*

EXCIPIUNTUR saltem illi, qui in causa publica equitant, ut milites, legati, cursores, horum enim equi ita pignori capi non possunt, at actio in personam datur. *Müller d. l. Mev. de arrest. c. 8. n. 10. 4. seq.*

NOT. (2) Pignus ita privata autoritate captum ultra 24. horas non detineri, sed iudici offerri debet. *Müll. d. l. Berl. p. 2. concl. 24. n. 23. Et 24. Stryk. d. l. §. 25.* Nec plura pecora capi possunt, quam quot damno reparando probabiliter sufficiunt. *ibid. §. 18.*

NOT. (3) Iusta satisfactione pecus inclusum liberatur. *Richt. p. 1. dec. 5.*

NOT. (4) Iusta passione resciri interim, donec redimatur pecus, debet. *Müller. d. l. impensas vero interim a capiente factas dominus restituit. Phil. d. Ecl. 18. n. 8.* ubi duo præjudicia.

NOT. (5) Pignori capiens præstat culpam levissimam. *l. 39. pr. junct. l. 44. L. Aquil.* Animal apire nolens potest interfici. *Phil. d. l. n. 7.* alios casus vide apud *Dn. Stryk. d. l. §. 16.*

NOT. (6) Male domini jurisdictionales in quibusdam locis sibi animal vindicant. *Phil. d. Ecl. 63. n. 15.*

NOT. (7) Plura alia egregia de pignoratione vide apud *Müll. d. l. Feltn. d. l. Stryk. U. M. h. §. 15. Et seq.*

NOT. (8) Non tantum ex hoc capite, sed & ob turbatam jurisdictionem, possessionem &c. pignoratio permittitur. *Phil. d. E. 18. n. 4.*

NOT. (9) Pignoranti resistens, vel pecus pignoranti iterum eripiens, pœnam incurrit. *Stryk. d. l. §. 17.*

Qv. III. *An actio de pauperie tantum ei detur, qui tempore actionis motae noxae dominus est?*

Laut. pag. 142. verb. Contra illum qui tempore actionis etc. AFFIRM. Nam fundat hæc actio se in quasi culpa domini, cui quodammodo imputari potest, quod tale animal noxium haberit, indeque ejus dominio privatur; quod proinde fieri nequit, nisi dominus sit; vide hac de re late *Struv. Ex. 14. th. 8. Conf. Phil. Uf. pr. Inst. l. 4. Ecl. 63. n. 15.*

ORJ.

OBJ. Quod hæc actio sit personalis, vid. *Laut. p. 142. lit. D.* ad-
eoque non possit dari contra quemcumque possessorem.

RESP. Est personalis, at in rem scripta: nam noxa sequitur ca-
put, & nemo potest noxæ dedere, nisi qui rem habet.

Qv. IV. *An, qui dolo vel lata culpa possidere desit, ha-
beat pro possessore?*

RESP. De dolo hoc indubium; de lata culpa vero id negat *Laut. pag.
Struv. §. 17. h. & alii*, sed tota res expedita est *supr. tit. de R. 142. verb.
V. q. 4.* *Aut dolo*

OBJ. (1) *arg. l. 12. l. 21. pr. Nox. act.* ubi tantum doli fit mentio. *talis esse
desit &c.*

RESP. Sub dolo continetur lata culpa. *d. q. 4.*

OBJ. (2) Quod in hac materia nullibi comparentur.

RESP. Comparantur sua natura. *d. q. 4.*

Qv. V. *An obligatio in noxalibus actionibus sit alternativa?*

NEG. Sed vi actionis actor agit saltem ad noxæ dedendum; at *Laut. pag.
beneficio legis domino noxæ datur electio, num velit dedere, 143. verb.
num æstimationem solvere; & sic æstimatio non est in obligatione, Utrum
sed in præstatione; de quo, & quid intersit, late egi supra l. 2. reus ai-
tit. 3. q. 7. & 8.* *gerit.*

LIB. IX. TIT. II.

AD LEGEM AQUILIAM.

Qv. I. *An, si liber homo statim perierit, ejus hæredibus detur
actio ex L. Aquilia pro operarum & alimento-
rum neglectu?*

NEG. (1) Quia hæc actio tantum est de damno dato, at de futu- *Laut. pag.
ro seu infecto non datur actio, sed saltem cautio. §. 3. & §. f. 143. verb.
Inst. h. t.* *Non da-
tur si liber*

INSTO, quod in §. 11. h. etiam computetur hæreditas, quæ est *homo sta-
damnum futurum.* *tim &c.*

Cocc. J. C. P. I.

Zzz

RESP.

